

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 1157/2025
25.03.2026. године
Београд

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Бранке Дражић, председника већа, Марине Милановић и Весне Мاستиловић, чланова већа, у парници тужиле АА из ..., чији је пуномоћник Јасна Колаковић Смиљанић, адвокат из ..., против туженог ББ из ..., чији је пуномоћник Зоран Јанићијевић, адвокат из ..., ради стицања у браку, одлучујући о ревизијама парничних странака изјављених против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж 1123/24 од 14.10.2024. године, у седници одржаној 25.03.2026. године донео је

РЕШЕЊЕ

УКИДА СЕ пресуда Апелационог суда у Крагујевцу Гж 1123/24 од 14.10.2024. године и предмет **ВРАЋА** другостепеном суду на поновно суђење.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Новом Пазару П 41/23 од 20.02.2024. године, ставом првим изреке, усвојен је тужбени захтев, па је обавезан тужени да тужилци по основу стицања у браку са туженим на име тржишне противвредности $\frac{1}{2}$ порушеног стамбено – пословног објекта са припадајућим земљиштем који се налазио на кп. бр. ... КО ... у улици ... број ..., спратности приземље и два спрата исплати 7.853.833,90 динара са законском затезном каматом од 19.12.2023. године до коначне исплате и обавезан тужени да тужилци накнади трошкове поступка од 1.336.000,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Гж 1123/24 од 14.10.2024. године, ставом првим изреке, укинута је пресуда Вишег суда у Новом Пазару П 41/23 од 20.02.2024. године. Ставом другим изреке, обавезан је тужени да тужилци по основу стицања у браку на име тржишне противвредности $\frac{1}{2}$ порушеног стамбено – пословног објекта са припадајућим земљиштем који се налазио на кп. бр. ... КО ... у улици ... број ..., спратности приземље и два спрата исплати 4.718.300,35 динара са законском затезном каматом почев од 01.04.2024. године до исплате. Ставом трећим изреке, одбијен је тужбени захтев преко досуђеног износа од 4.718.300,35 динара за још 3.145.533,50 динара са законском затезном каматом почев од 19.12.2023. године до исплате, као и да јој на износ од 4.718.300,35 динара исплати законску затезну камату почев од 19.12.2023. године до 01.04.2024. године, као неоснован. Ставом четвртим изреке, обавезан је тужени да тужилци на име накнаде трошкова парничног поступка исплати 881.570,00 динара.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену парничне странке су благовремено изјавиле ревизије, тужилца због погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и погрешне примене материјалног права, а тужени због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Испитујући побијану пресуду у смислу одредбе члана 408. ЗПП, Врховни суд је нашао да су ревизије парничних странака основане.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилца и тужени су били у брачној заједници од 04.09.1995. године до 24.08.2016. године. Убрзо након склапања брака отишли су у ..., и живели од 1996. године до 2002. године, где је рођено њихово троје деце, с тим што су од априла 2000. године до априла 2001. године боравили у За време боравка у ... тужени је био запослен као ..., тужилца је бринула о деци и домаћинству и новчано доприносила продајом својих ..., те су након плаћених трошкова живота могли да уштеде најмање 1.000 ДМ, а касније 1.000 евра месечно. Након повратка из ... 2002. године странке су живеле у кући оца туженог у породичној заједници са њим, мајком и братом туженог, заједнички су се хранили, а трошкове исхране и комуналије сносио је углавном тужени, који је повремено и даље одлазио на рад у ..., док су његови родитељи имали минималне пољопривредне пензије, а брат је почео да ради тек 2007. године. Домаћинство су заједно одржавале тужилца и мајка туженог. У току 2004. године по жељи оца туженог постигнут је договор да се на парцели која се налази у искључивој својини оца туженог изгради кућа за потребе парничних странака у којој би они живели, са чим су се сагласила и остала браћа и сестре туженог који нису живели у породичној заједници. Сва документација је гласила на оца туженог, као власника парцеле, градња објекта је започета 2005. године, а парничне странке су се са децом уселиле 2008. године. Објекат се састојао од приземеног дела у коме су били локал, гаража и два спрата, с тим што је у време када су странке уселиле био довршен први спрат у коме су живеле. Изградња објекта финансирана је највећим делом новцем који су странке зарадиле док су живеле у ..., као и од новца који је тужени зарађивао повременим и даљим одласком на рад у Кућа се састојала од приземља у коме је био локал и гаража, првог спрата који је био опремљен и поткровља које није било потпуно опремљено. За изградњу и опремање објекта дато је између 80.000,00 и 90.000,00 евра. Након смрти оца тужиоца ...2011. године на његовој заоставштини, коју је између осталог чинило и право својине на кп бр. ... КО ..., укупне површине 0.03.09ха, са уделом од 1/1 на којој су странке изградиле предметни објекат, оглашени су на основу закона супруга оставиоца мајка туженог, тужени и још петоро деце оставиоца са 1/7 идеалног дела. Иза смрти мајке туженог која је преминула ...2013. године за законске наследнике на 1/7 непокретности за наследнике на по 1/3 оглашена њена три сина, између осталог и тужени. Уговором о деоби од 02.09.2016. године између наследника покојног оца туженог извршена је деоба наслеђене имовине, па је тужиоцу припао део кп. бр. ... уписан у ЛН ... КО ..., површине 1ар и 94м², са уделом од 194/309, са правом коришћења и објекат у изградњи површине 74м², спратности П+1 кп. бр. који није уписан у ЛН. Тужилца се из објекта у коме је живела са туженим и децом иселила 20.04.2018. године од када живи код својих родитеља. Тужени је са инвеститором закључио уговор о суфинансирању и изградњи објекта и стицању својине на непокретностима од 14.11.2018. године, након чега је извођач радова извео радове на рушењу објекта који је саграђен у току трајања

породичне заједнице странака, родитеља туженог и његовог брата и започео изградњу стамбено – пословне зграде која је у међувремену у целости изграђена, а тужени према споразуму о деоби и уређењу начина коришћења непокретности 23.12.2019. године који је закључио са суинвеститором, у својину добио станове број ..., број ..., број ... и број ..., пословни простор број ... и једно гаражно место број ... са уделом 1/1. Половина тржишне вредности порушеног стамбеног објекта који је грађен у току породичне заједнице странака и родитеља туженог и његовог брата заједно са делом парцеле испод објекта и који је неопходан за редовну употребу објекта износи 7.863.833,85 динара уз учешће земљишта испод објекта и у делу који је неопходан за редовно коришћење 45%, тако да половина тржишне вредности самог објекта је 4.718.300,35 динара.

По налажењу другостепеног суда (који је укинуо првостепену пресуду и одлучио о тужбеном захтеву) како је порушени објекат изграђен у току трајања породичне заједнице странака, родитеља туженог и његовог брата на парцели која је представљала својину оца туженог, те како је постојао договор чланова породичне заједнице да се наведени објекат гради за потребе парничних странака и њихове деце у који су уселили и живели до престанка породичне заједнице, чија је изградња финансирана превасходно новчаним средствима парничних странака, наведени порушени стамбени објекат заједно са делом парцеле на којој је саграђен и делом који је неопходан за редовну употребу објекта представља заједничку имовину парничних странака. Пошто је тужени након престанка заједнице живота у браку отуђио заједничку имовину странака, то тужила има право на потраживање у новцу, али према тржишној вредности објекта и парцеле. Према критеријумима из члана 180. став 3. Породичног закона допринос парничних странака је подједнак, имајући у виду да је тужена остваривала приходе у току трајања живота странака у ..., те како тржишна вредност предметног порушеног објекта заједно са земљиштем испод објекта за редовну употребу износи 40%, $\frac{1}{2}$ од укупне вредности објекта и земљишта је 7.863.833,90 динара, то је тужени у обавези да тужили исплати 60% од овог износа, а то је износ од 4.718.300,35 динара са законском затезном каматом почев од 04.11.2014. године, када се судски вештак Ранко Илић коначно изјаснио о тржишној вредности објекта и припадајућег дела парцеле.

Међутим, овакав закључак другостепеног суда се не може за сада прихватити, јер је због погрешне примене материјалног права чињенично стање погрешно и непотпуно утврђено.

Чланом 177. Породичног закона, деобом заједничке имовине у смислу овог закона сматра се утврђење сувласничког, односно суповерилачког удела сваког супружника у заједничкој имовини. Деоба заједничке имовине може се вршити за време трајања брака и после његовог престанка (члан 178.). Супружници могу закључити споразум о деоби заједничке имовине (споразумна деоба), према члану 179. став 1. истог закона. Чланом 180. Закона, ако супружници не могу да се споразумеју о деоби заједничке имовине, деобу заједничке имовине врши суд (судска деоба). Претпоставља се да су удели супружника о заједничкој имовини једнаки (став 2.) Већи удео једног супружника у стицању заједничке имовине зависи од његових остварених прихода, вођења послова у домаћинству, старања о деци, старања о имовини те других околности од значаја за одржавање или увећање вредности заједничке имовине (став

3.). Већи удео у стицању заједничке имовине утврђује се у истој сразмери за сва права и обавезе у тренутку престанка заједнице живота (став 4.).

У парници ради деобе заједничке имовине најпре треба утврдити укупну имовинску масу која постоји у тренутку престанка брачне заједнице, затим треба утврдити шта од те имовине представља посебну имовину брачних другова која треба да се издвоји из укупне имовинске масе. Сва она имовина која остане након издвајања посебне имовине представља заједничку имовину. Посебну имовину сачињава све оно што су брачни другови имали у време заснивања брачне заједнице и оно што су стекли за време брачне заједнице и на други начин, а не радом (наслеђе и поклон).

У конкретном случају, с обзиром да је један од супружника након престанка заједнице живота у браку отуђио заједничку имовину странака- објекат, који је након тога и порушен, други супружник- тужила има право на потраживање у новцу према тржишној вредности објекта.

У спроведном поступку то није утврђена вредност објекта који представља имовину стечену у браку парничних странака. Катастарска парцела на којој је саграђен објекат представља посебну имовину туженог коју је стекао наслеђем и уговором о деоби од 02.09.2016. године. Због тога је потребно утврдити вредност порушеног објекта на локацији која је по налазу вештака атрактивна, јер се налази у центру ..., али не и вредност катастарске парцеле испод објекта и који је неопходан за редовну употребу, јер тужила не тражи право свијине на објекту стеченом у браку да би имала право и на земљиште које се налази испод и које је неопходно за редовну употребу објекта. Није утврђен ни допринос тужиле у стицању заједничке имовине, имајући у виду наводе другостепеног суда да је у смислу одредбе члана 180. став 3. Породичног закона да допринос тужиле у стицању заједничке имовине подједнак доприносу туженог, али да тужињи припада 60% од износа утврђеног у току поступка.

Са изнетих разлога, укинута је другостепена пресуда и предмет враћен том суду на поновно суђење на основу члана 416. став 2. ЗПП у вези члана 383. став 4. ЗПП.

Укинута је и одлука о трошковима парничног поступка, јер зависи од одлуке о главној ствари.

**Председник већа - судија
Бранка Дражић, с.р.**

**За тачност отправака
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић**